

Remiss SYKE/2024/1653-1

YTTRANDE GÄLLANDE MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORT OCH ANSÖKAN OM TILLSTÅND AV EN PLANERADE HAVSBASERADE VINDKRAFTSPARKEN OCH VÄTGASKRAFTVERK POLARGRUND I NORRA BOTTENVIKEN, SVERIGE

Polargrund Offshore AB har ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för att etablera, driva och avveckla en havsbaserad vindkraftpark i norra Bottenviken, inom svenskt sjöterritorium cirka 50 km utanför Kalix. Projektet planerar att bygga upp till 120 vindkraftverk med en maximal höjd av 350 meter. Vindkraftparken utvecklas av Skyborn Renewables via projektbolaget Polargrund Offshore AB.

Påverkan på vandringsfisk

Finsk-svenska gränsälvscommissionen kommenterar ansökan och miljökonsekvensbeskrivning utifrån ett vandringsfisk-perspektiv. Det är i första hand via effekter på vandringsfisk som påverkan kan sträcka sig till det geografiska tillämpningsområdet för gränsälvsöverenskommelsen mellan Sverige och Finland.

I MKB-rapporten beskrivs att ”*tillgängligt data visar att lax nyttjar projektområdet och kan vandra i yttre havsmiljö på väg mot sina lekområden. Eftersom lekvandringen är ett avgörande moment, och många viktiga lekälvar mynnar i Bottenviken, bedöms passagen av området kunna vara av stor betydelse för laxen*”.

Skyborn har låtit utreda i vilken utsträckning den planerade vindkraftparken skulle kunna innebära en störning på utpekade habitat och arter samt typiska arter i Natura 2000-områden. Utredningarna har omfattat påverkan på fågel samt marina arter och habitat. Bolaget skriver att ”*projektområdet för vindkraftparken ligger på ett så stort avstånd från Natura 2000-områden att verksamheten inte ger upphov till störningar som kan påverka aktuella arters bevarandestatus eller ge påverkan på utpekade habitat med föreslagna skyddsåtgärder*”.

Kommissionen noterar att Torne- och Kalix älvar är Natura-2000 område och arten lax är särskild utpekad art i Sverige som ska skyddas. Eftersom laxen vandrar så långt under sin livscykel är avståndet från en verksamhet till Natura-2000 området inte av någon stor vikt om verksamheten kan komma att orsaka negativ påverkan t.ex. genom att försvåra eller försena vandring.

Kumulativa effekter

I avsnittet om kumulativa effekter konstaterar bolaget att inga befintliga eller tillståndsgivna vindkraftparker finns, vilket ger att inga kumulativa effekter kommer att uppstå. Det görs alltså ett grundantagande att inga andra vindkraftparker byggs till havs i det större Östersjöområdet. Kommissionen lyfter att det finns ett behov för bedömning av kombinerade- och kumulativa effekter från helheten av planerad vindkraft till havs i området från Bottenviken till Södra Östersjön. Detta är viktigt med tanke på vandringsfisken eftersom det är känt att de nordliga älvarnas lax (Torne-, Kalix älvar tex.) vandrar ända till Södra Östersjön under sin födovandring. Även om det för tillfället inte finns befintliga eller tillståndsgivna vindkraftparker i någon stor utsträckning (förutom vindkraftparken Tahkoluoto utanför Björneborg i Finland samt några parker i Södra Östersjön) betyder det inte att kumulativa effekter kan ej uppstå. Detta

gäller särskilt om den för tillfället planerade mängden havsbaserad vindkraft i hela Östersjöområdet byggs ut.

Kommissionen påpekar att det verkar finnas ett behov för en mer strategisk och holistisk påverkansbedömning för utvecklingen av vindkraft i det större Östersjöområdet. Enstaka miljökonsekvensbeskrivningar för ett projekt i taget riskerar att vara för kortsiktigt och helhetsbilden av den aktuella utvecklingen av havsbaserad vindkraft i Östersjöområdet kan missas.

I MKB:n beskriver projektutvecklaren att: "Det magnetiska fältet kommer inte att generera signifikanta beteendeförändringar hos de arter som finns i projektområdet. Miljöeffekten bedöms därmed som försumbar."

Kommissionen noterar att även om beteendeförändringar från magnetiska fält från en vindkraftpark inte vore signifikanta så kan den kumulativa effekten från flertalet vindkraftparker visa sig leda till signifikanta beteendeförändringar. Med detta i åtanke betonar kommissionen behovet för en grundlig bedömning av kumulativ påverkan i ett Östersjö-perspektiv

Kommissionen påpekar att det ännu saknas information om vandringsfiskens mer exakta vandringsrutten (utöver kunskap som finns baserat på fångstdata). Särskilt finns det fortfarande ett behov av mer kunskap gällande smoltutvandring från älv till hav.

Yttrandet har beretts av kommissionens vatten- och miljöingenjör Simja Lempinen och sekreteraren Annika Sallisalmi. Kommissionen har godkänt yttrandet via e-post t.o.m. N.N. november 2024 och yttrandet har sparats i ACTA diarierhanteringssystem.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen